

VALEROSSES

2
Edició

Construcció col·lectiva de

L'Associació MÁS MUJERES i Save a Girl, Save a Generation

Text i traducció al català: Anna Maria Porté Estop

Il·lustració: Sara Fratini

Disseny: María Ramis

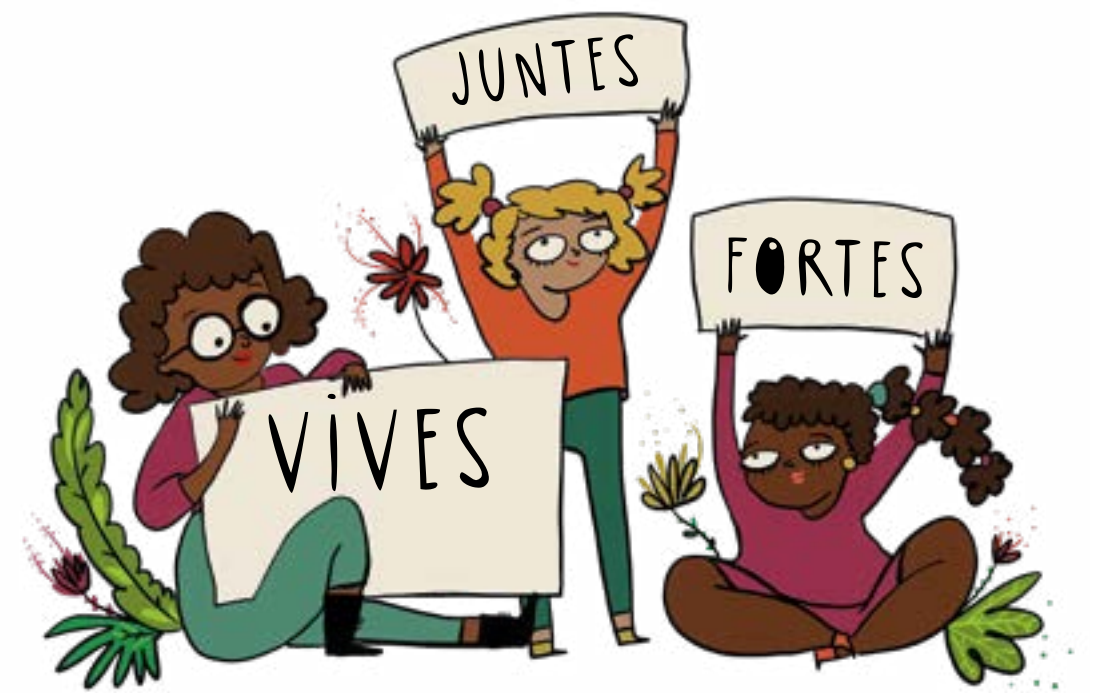
Protagonistes: Asha Ismail i Hayat Traspas

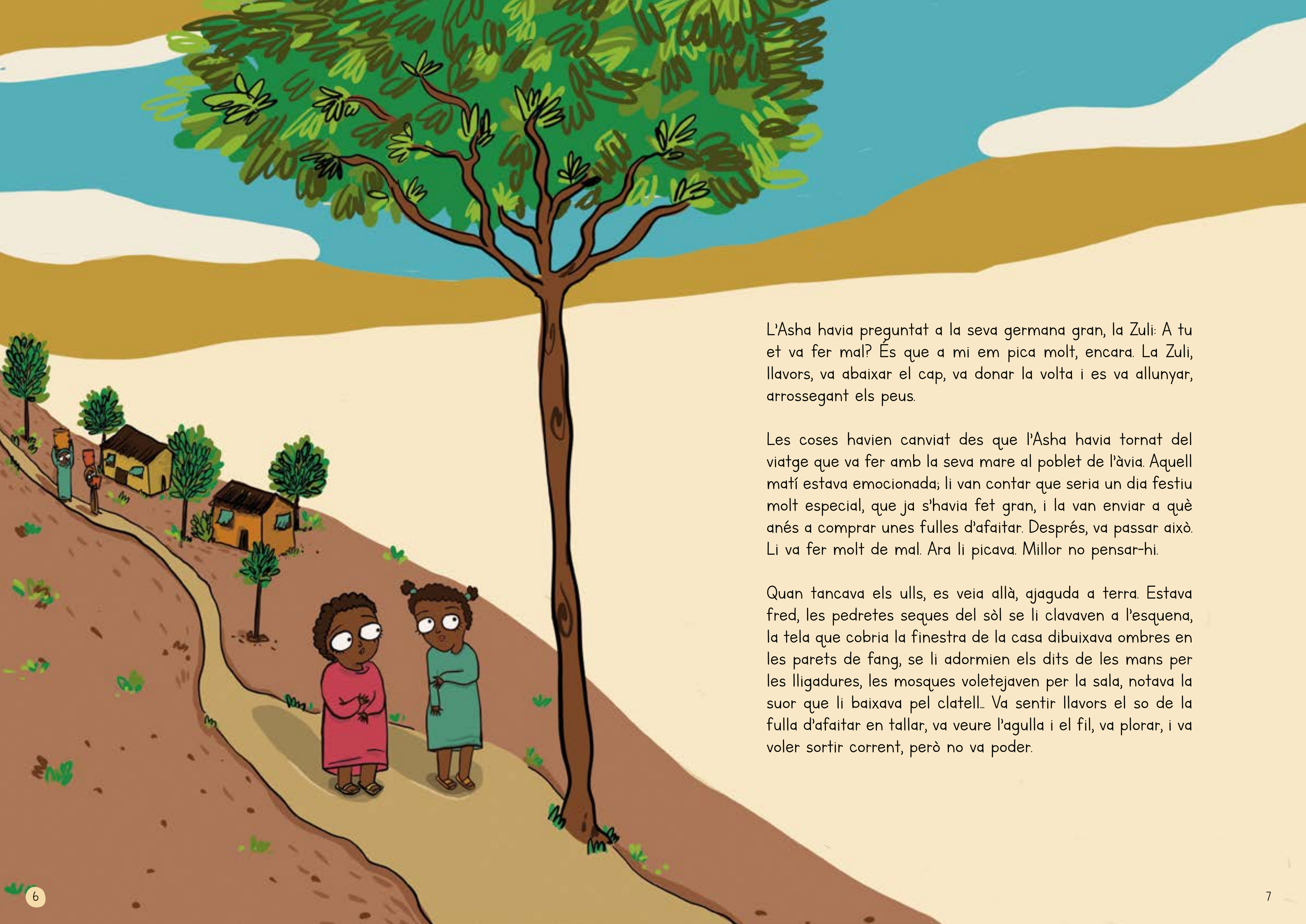
ISBN: 978-84-09-60652-8

Dipòsit legal: LG BI 00684-2024

VALEROSES

La següent història està basada en fets reals. La mutilació genital femenina és una pràctica que encara continuen vivint milers de dones arreu en dia a tot el món i que cada vegada més dones aconsegueixen trencar.

L'Asha havia preguntat a la seva germana gran, la Zuli: A tu et va fer mal? És que a mi em pica molt, encara. La Zuli, llavors, va abaixar el cap, va donar la volta i es va allunyar, arrossegant els peus.

Les coses havien canviat des que l'Asha havia tornat del viatge que va fer amb la seva mare al poblet de l'àvia. Aquell matí estava emocionada; li van contar que seria un dia festiu molt especial, que ja s'havia fet gran, i la van enviar a què anés a comprar unes fulles d'afaitar. Després, va passar això. Li va fer molt de mal. Ara li picava. Millor no pensar-hi.

Quan tancava els ulls, es veia allà, ajaguda a terra. Estava fred, les pedretes seques del sol se li clavaven a l'esquena, la tela que cobria la finestra de la casa dibuixava ombres en les parets de fang, se li adormien els dits de les mans per les lligadures, les mosques voletejaven per la sala, notava la suor que li baixava pel clatell... Va sentir llavors el so de la fulla d'afaitar en tallar, va veure l'agulla i el fil, va plorar, i va voler sortir corrent, però no va poder.

L'Asha no va entendre quina festa era aquella. No li va agradar. Gens. Encara que la seva àvia li digués: Ara ja ets gran. Els dies han passat i encara li molestava en caminar, quan es movia, quan feia pipí. Li picava. L'Asha va preguntar a la seva mare, mentre anaven a buscar aigua al pou, què podia fer i ella li va respondre: Renta't amb aigua calenta i sal. L'Asha es va rentar amb l'aigua tan calenta que gairebé es va cremar la mà, però no va sentir l'escalfor. La picor no va desaparèixer; al contrari, li va coure més.

L'Asha pensava que, quan fos més gran, no li pesaria tant la galleda quan anés a buscar aigua. Però als cinc anys, bé, ella pensa que té cinc anys, per l'alçada d'altres nenes que sí que van al col·legi, tot i que ella no sap quin dia va néixer ni en quin any, continua aturant-se unes quantes vegades perquè es cansa, i, l'altre dia, va ensopegar perquè encara li molesta en caminar i se li va abocar l'aigua de la galleda. Pot ser que l'àvia s'equivoqués, que encara sigui una nena.

Això li havia passat a l'Asha i, abans que a ella, a la seva àvia, a la seva mare i a la seva germana. A totes les dones de la família. Podria ser que també a les veïnes. Però l'Asha no ho sabia perquè ningú parlava d'això. Ho havia intentat diverses vegades amb la Zuli. Un dia, mentre la Zuli tallava cebes per a l'arròs, va tornar a preguntar-li: A tu et va molestar?, això passarà?

La Zuli li va assenyalar el terra, li va donar una ceba i li va dir: A trossos petits, talla. Al cap d'una estona, l'Asha va sentir a la seva germana mocar-se, va veure aquelles mans de dits llargs i fins subjectant un mocador de colors, va observar el seu rostre i li brillaven els ulls. La Zuli li va dir: Les cebes sempre em fan plorar. A l'Asha també li van començar a picar els ulls. Totes dues van continuar tallant cebes mentre ploraven. I la seva germana mai li va respondre.

La família de l'Asha pertanyia a l'ètnia somali que viu a Kenya. L'Asha, en la seva curta vida, havia residit en diferents pobles i ciutats. Quan la seva mare es va divorciar, la família es va separar: La mare havia de treballar per a poder pagar una casa. Una tarda, el seu germà gran se'n va anar amb un tiet; un altre dia que bufava un fort vent, una tieta va endur-se a la seva germana. Uns dies més tard, quan la mare de l'Asha la va deixar amb una de les seves tietes, li va dir: Tens unes galtes precioses, filla, perquè et puguin besar, no perquè et peguin. No ho oblidis.

Trobava a faltar a la seva família. A vegades li costava dormir i es preguntava si tornaria a veure a la seva mare aviat, si el seu germà se'n recordaria d'ella o si la Zuli tenia històries guardades per a quan tornessin a estar juntes. No entenia per què vivien tan lluny. No li agradava gens estar en aquella casa, encara que allà ploués una mica més i no hi hagués tanta pols. Era la més petita i tothom li manava coses. Li hauria agradat anar a l'escola.

Havia passat el temps i la família tornava a estar reunida. A l'Asha li agradava molt l'arbre de mango que estava prop de casa seva. Després de tants anys de separació, la seva mare els resultava gairebé una estranya. L'Asha i la Zuli compartien poc temps amb ella. A l'hora del menjar, acudien a casa d'una tieta, posaven la mà a la cassola fumejant, prenen un grapat d'arròs i amb les mans, cremant, corrien a menjar-se'l sota el vell arbre mentre reien. Era un mango gegant i solitari que a elles els encantava.

L'Asha estava enfadada, el seu germà feia anys que portava els comptes, la seva germana no parava d'escriure paraules al terra del pati que ella no sabia llegir. Estava cansada d'esperar que arribés el seu moment. A casa de la seva tieta, no havia pogut anar a l'escola. Estava furiosa amb la seva mare. Ja no era una nena petita. Volia saber. El seu cos estava canviant i creia que podia trobar alguna resposta més enllà del silenci que l'envoltava.

La seva mare s'havia casat una altra vegada, una dona no podia criar sola a la seva família, i l'Asha va tenir una germana petita. Li agradava jugar amb ella i cuidar-la. Sobretot, quan el pare de la seva germana els va deixar un dia i de nou vivien només amb la seva mare. Havien tornat a canviar-se de casa. Ara estaven més a prop del pare de l'Asha, i aquest venia de visita i menjava a la casa amb altres familiars que ell mateix convidava. L'Asha s'havia cansat de ser l'última, de no poder estudiar, d'esperar i servir el menjar que compartien els homes de la família i els amics, a la sala principal. Les sobres eren per a les seves germanes, l'Asha i la seva mare. Fins al dia que en seure a taula, va dir: No vull passar més gana.

L'Asha no havia nascut perquè li prohibissin coses. N'hi havia prou que li diguessin que no, perquè ella es plantés i fes l'impossible per demostrar tot allò de què era capaç. Per això va trencar les regles i va seure a la taula dels homes aquell dia. La seva mare es va enfadar molt, es va avergonyir de la falta d'educació de la seva filla. Però no, l'Asha no havia passat vergonya, sinó gana; si hi havia menjar per als homes, n'hi havia també per a les nenes i les dones. Mai més ningú la faria fora de cap taula. Així que, a partir d'aquest dia, la seva mare els donava el menjar primer a les nenes i després als homes.

A Kenya podies anar a l'escola quan la teva mà dreta arribava a tocar l'orella esquerra. Després d'anys de poder tocar-se l'orella amb facilitat i de molt insistir, a l'Asha per fi li va arribar l'hora. Era la més gran de la classe i la que menys coneixements tenia, per això, al final del semestre, era l'última de la fila i l'objecte de burles. Va arribar a casa plorant i la seva germana gran li va dir: Si vols aprendre a llegir, et deixo aquest llibre "Through the garden gate", estudia i quan en sàpigues, ja ningú més es riurà de tu.

Mai més va ser l'última de la fila. Va aprendre a llegir i va descobrir la biblioteca, un lloc ple de llibres i de llum, i del que no marxava fins que tancaven. Es va llegir tot el que hi havia. Tenia set de paraules. La seva família no entenia com podia estudiar el dia sencer, amb la de coses que calia fer a casa. Més disciplina i menys llibres. Cada nit, en tornar a casa, la castigaven, però ella continuava anant-hi perquè, com més aprenia, més creia que això era una cosa que totes les nenes haurien de poder fer, i no hi pensava renunciar, fins que va arribar un mestre que va parlar amb la seva família: La nena és molt voluntariosa i intel·ligent. Deixin-la estudiar, val molt.

Van cessar els càstigs a casa i la família va començar a pensar a enviar-la a estudiar a l'institut. L'Asha va passar de ser l'última de la classe a la primera de tota la província en l'examen d'accés a l'institut. Ho va aconseguir! Va rebre una beca per a l'internat. La seva primera maleta, tovallola, raspall de dents, armari i llit per a ella sola. Feia dies que el clotet de la galta esquerra que apareixia quan l'Asha somreia, no abandonava la seva cara. Era un internat on hi havia nenes que tenien de tot i l'Asha, ganes d'aprendre.

Es va inventar que era la neboda d'un important general somali per a ser una més. Un dia a les dutxes va descobrir que les altres noies eren diferents, no tan sols perquè acudien cada dia a la capella protestant o tenien més sabates o llibres, sinó perquè elles no havien passat per això. En tornar a l'habitació, es va deixar caure al llit. Quina ràbia!

Va pensar: Un moment, llavors això no els passa a totes les nenes. Per què a mi sí? No hi havia a qui preguntar. Així que es va posar a investigar tot el que va poder per esbrinar per què feien allò. Però als llibres tampoc va trobar respostes. Alguna cosa es va trencar dins d'ella. Per què els feien això? Era el seu cos, la seva intimitat, la seva vida; ningú tenia dret a causar un dolor així. Era igual que sempre s'hagués fet, o que les persones grans diguessin que era una cosa bona per a les nenes. Allò no estava bé. L'havien canviat per sempre i ara havia descobert que no tenia per què ser així: Una podia fer-se gran, el cos anava canviant.

Ningú no hauria de voler controlar com havien de ser els cossos de les dones. Mai, ningú, en cap lloc del món.

Van arribar les vacances escolars i l'Asha va tornar uns dies al poble. Es va posar a treballar venent *sambuses*, unes empanades farcides de carn picada, verdures i espècies, per a poder pagar les coses bàsiques que necessitava en l'internat. Un matí es va assabentar que la seva mare aniria a l'hospital amb la seva germana petita. Li anaven a fer allò. No!, va cridar l'Asha. Va tractar d'impedir-ho. Aturar-les. A la meua germana petita, no! Ni una més. La van tancar amb clau. Tot el dia va picar a la porta i va cridar fins que va perdre la veu. En tornar, la seva mare li va dir que ara no feia mal, ho feien a l'hospital. L'Asha va abraçar a la seva germana. No podia mirar-la a la cara. La sostenia mentre la petita plorava. Què volia dir la seva mare? Que si es practicava en un hospital era millor? Llavors, a quantes dones, més enllà de les de la seva família, els haurien fet això? Però, per què? Tot aquell dolor, aquesta pèrdua d'una part de tu. A l'Asha li cremava la gola de tot el foc que s'agitava en el seu interior. Aquest cop ella tampoc va parlar. S'havia quedat afònica.

L'Asha volia escapar d'aquella situació. Durant el seu embaràs va començar a treballar a casa d'uns amics de la família. Volia deixar a aquell home quan naixés la criatura. Va estudiar, va treballar i va estalviar. Va néixer la seva filla. Aquell part va ser tan difícil que gairebé no l'explica, però quan va veure aquella carona, es va prometre que la petita Hayat seria més lliure que ella.

L'Asha volia ser locutora. Anar a la universitat per a ser periodista i contar històries de vida a la ràdio. No hi havia diners a casa i la seva família la va casar amb un home més gran que vivia a Mogadiscio la capital de Somàlia. La família del marit la va cuidar en assabentar-se que estava embarassada. Portava quelcom que els pertanyia.

L'Asha va tornar uns dies a Kenya per visitar a la família sense la Hayat, perquè el seu pare no li havia permès treure-la del país. La família per a la qual estava treballant, volia ajudar-les a canviar de vida. Tenia els passaports preparats i, quan tornés a Somàlia, agafaria a la seva filla i emigrarien a Dinamarca. Però es va declarar la guerra. Van tancar les fronteres i la Hayat es va quedar atrapada. L'Asha va perdre la raó. No sabia res de la seva petita. S'havia quedat sense feina i sense estalvis. Estava tan a prop d'aconseguir-ho... I tot va esclatar.

Ni dormia, ni menjava, ni sentia. La maleïda guerra s'ho havia endut tot. Una vegada més. Va rebre una carta del pare de la Hayat. Li va dir que intentaria arribar a la frontera amb la petita, l'Asha podria treure'ls del país? Ella es va ensorrar. No li quedava res. Els seus estalvis estaven amagats en un matalàs a Mogadiscio. La Zuli la va mirar als ulls i li va dir: Anirem a buscar la teva filla, vendré les meves joies d'or i anirem a la frontera.

Van viatjar amb els camions que portaven l'ajuda a les persones refugiades que s'amuntegaven a la frontera. Els diners eren pocs i el viatge, llarg. Van arribar a aquella porta tancada entre la guerra i la pau. Aquella línia infinita plena de cossos cansats i ànimes trencades. Com podien trobar una nena tan petita entre tanta humanitat? Asha, aixeca't, no hem arribat tan lluny per a rendir-nos, tornarem a casa amb la Hayat. La Zuli li va eixugar les llàgrimes i es van separar per a buscar-la. Quan tots els rostres semblaven borrosos, l'Asha va veure un llaç vermell a joc amb un vestit, es va aturar. Al costat d'aquesta petita estrella brillant, estava el seu pare, brut i escardalenc.

Mai havia vist res més bonic que la seva filla entre aquella multitud. Han passat els anys i aquesta llum la manté dreta. Perquè ho va saber quan va veure el seu rostre en néixer i aquelles manetes de dits molsuts van agafar el seu dit petit amb força: Aquest era el seu motor, i allà, enmig de la desolació més absoluta, es va prometre que mai més, ningú tornaria a separar-les.

L'Asha ja no permetria que decidissin amb qui hauria de viure, ni com. S'ha acabat. La seva filla tenia dret a créixer lliure, sense estar condicionada pel que la comunitat pensés o cregués. Va arribar a sentir que no podria recuperar-la. I ara, que estaven de nou plegades, no es deixaria vèncer: Buscaria una feina, es formaria i protegiria la seva filla. No permetria que li fessin això. La Hayat estudiaria, treballaria i es casaria amb qui volgués.

L'Asha va respirar, no es va adonar que la nena s'havia espantat perquè l'estava abraçant massa fort. Es va separar una mica, li va recol·locar el llaç del cap que estava tort, i va veure en la seva cara totes les nenes que sobreviuen cada dia en condicions tan adverses. Era hora de moure's. Havia de sortir d'allà. Va espolsar el vestit de la Hayat, la va agafar en braços i va començar a buscar la seva germana. Ella les ajudaria a tornar a casa.

Es va divorciar del pare de la Hayat i es va instal·lar amb la Zuli i la petita a Nairobi. Va trobar feina en una ONG que acompanyava a les persones refugiades que fugien del conflicte somali. L'Asha va col·laborar perquè trobessin una nova llar mentre ella construïa la seva. La Zuli acostumava a preparar *xa/wo*, unes postres que a la Hayat li encantaven, i era una bona excusa perquè les germanes es reunissin i parlessin de les seves coses. Mentre l'Asha servia una mica de *xa/wo* amb unes galetes a la Hayat, es va adonar que la seva filla estava creixent, que potser era l'hora de trencar el silenci i de tornar a parlar amb la Zuli de la mutilació genital femenina. Perquè ara totes dues eren mares i ja podien parlar d'això.

L'Asha va netejar la boca de la Hayat amb un tovalló, es va incorporar i, buscant la mirada de la seva germana, li va dir: No permetré que la Hayat passi pel mateix que nosaltres, mai! La seva germana es va atansar a la taula, va clavar la cullera que tenia a la mà en el bol de *xa/wo*, es va parar al davant de la finestra i va respondre: Jo no he tingut nenes, però tampoc permetria que la meua filla visqués aquest dolor. Aquesta va ser la primera de moltes converses. Es van sentir l'una a l'altra i van trobar les paraules per explicar-se com es van sentir en aquell moment i com allò les havia canviat d'una manera tan profunda.

I l'Asha va continuar parlant amb les altres dones de la família i amb les veïnes casades amb filles. No vull que això li passi a la meva filla. Aquesta és la llavor de *Save a Girl Save a Generation*. Va néixer quan va descobrir que es necessitaven espais per a poder parlar i dir: Salva a una nena i salvaràs una generació. Malgrat el pes de la tradició i de la resistència de part de la comunitat, hi havia la possibilitat que les coses fossin diferents. El silenci que trenca l'Asha és el de centenars de dones d'arreu del món que s'atreveixen a viure d'una altra manera. Perquè hi ha més d'una manera d'avançar en la vida i com diu l'Asha: La història de la meua vida està escrita als meus peus. Jo no he pogut cosir un botó mai. Cada vegada que veig una agulla o un fil, torno a aquell moment. Però estic convençuda que, entre totes, podem teixir les condicions necessàries perquè aquesta pràctica s'erradiqui. Caminem plegades?

ASHA ISMAIL Y SAVE A GIRL SAVE A GENERATION

La vida li va canviar de nou i l'Asha es va casar. Va viure un temps a l'Equador fins que va acabar instal·lant-se definitivament a Espanya. Va tenir dos fills més i va trobar professionals de la salut que desconeixien com tractar la mutilació genital femenina, i va pensar que les dones haurien de tenir un espai que els hi permetés sentir-se acompanyades com a supervivents. També va descobrir que no tan sols en la seva comunitat existia aquest silenci sobre la mutilació genital femenina, sinó que era una agressió que afectava milions de dones arreu del món i que s'hauria de donar més a conèixer per a poder erradicar-se. Allà va néixer oficialment *Save a Girl Save a Generation*.

Un pont entre Kenya i Espanya. Un camí d'anada i tornada que no para de créixer cada vegada que es pren més consciència en els col·lectius de salut, en els cossos de seguretat de l'estat o en els col·legis i instituts, que reben formació de prevenció sobre la mutilació genital femenina i sobre com tractar les dones que han sobreviscut a aquesta experiència.

Altres dones que lluiten o van lluitar per un món sense mutilació genital femenina:

Reene Bergstrom
Doctora nord-americana.

Nawal El Saadwi
Metgessa i escriptora
feminista egípcia, va arribar
a ser directora general de
Salut Pública d'Egipte.

Masooma Rana
Advocada índia fundadora de
l'organització We Speak Out.

Patricia Tobón Yagari
Advocada indígena del poble
emberá, ha exercit en la Comissió
de l'Esclarament de la Veritat en
el procés de pau de Colòmbia.

Waris Dirie
Model internacional i escriptora,
va ser ambaixadora especial de
l'ONU contra la MGF.

Adriana Kaplan
Antropòloga argentina
fundadora de la ONGD-
Wassu Gàmbia Kafo.

Sophia Abdi Noor
Com a membre del
Parlament de Kenya,
va impulsar una llei
contra la MGF.

Ifrah Ahmed
Somali irlandesa
fundadora de la
Fundació Ifrah.

Save a Girl Save a Generation és una organització no governamental que lluita contra la mutilació genital femenina, l'explotació de menors, el matrimoni forçat i contra qualsevol forma de maltractament vers la dona. Fundada i dirigida per l'Asha Ismail l'any 2007, està formada per dones a les quals se'ls va negar, des de la infància, el dret a parlar. Per això, van sentir la necessitat d'acompanyar altres dones perquè no els passés el mateix.

Des del 2007 fins a l'actualitat, han desenvolupat nombrosos projectes, tant a Kenya com a Espanya, que contribueixen a prevenir que dones i nenes siguin sotmeses a la MGF. Tant Save a Girl Save a Generation com altres entitats han desenvolupat recursos pedagògics que orienten sobre com parlar i intervenir davant la MGF per a professionals, així com recursos per a sensibilitzar la comunitat i la ciutadania. N'esmenten alguns per si hi voleu aprofundir, així com col·laborar en la difusió d'aquest missatge, i experiència:

- Com parlar sobre la mutilació genital femenina (MGF):

https://www.savegirlssaveageneration.org/imagenes/2020/02/how_to_talk_about_fgm_SP.pdf

- Mutilació genital femenina: Entendre per a poder actuar:

https://www.gobiernodecanarias.org/igualdad/documentos/comunicacion/2023_MUTILACION_GENITAL_FEMENINA.pdf

- Intervenció en casos de mutilació genital femenina i matrimoni forçat. Orientacions per a professionals que vulguin treballar en la prevenció de la MGF i el MF.

<https://www.savegirlssaveageneration.org/wp-content/uploads/OrientacionesIntervencion-MGF-MG.pdf>

- Mariama.

https://unaf.org/wp-content/uploads/2019/10/Cuento-Mariama_-castellanopdf

https://www.stec.es/BLOG_ESCUELA_CANARIA_STEC/2020/MUTILACION_FEMENINA/Guia_Didactica_Mutilacion_Femenina.pdf

ALTRES CONTES DE LA COLECCIÓN VALIENTAS

Col·lecció de contes il·lustrats que visibilitzen lluites de dones contemporànies que estan contribuint a construir un món millor. D'aquesta manera, cada volum transmet a través de les seves imatges i paraules una dura realitat, d'una forma positiva, per implicar com més persones millor.

PROTECTORAS, la primera publicació de la col·lecció, va tractar la situació de les dones defensores dels drets humans d'Àfrica (Llatinoamèrica), que es veuen obligades a fugir dels seus territoris per amenaces i persecucions en enfrontar-se a les transnacionals extractives.

PODEROSAS, el segon volum, va visibilitzar les històries de Les Poderosas Teatre i moltes altres dones guatemalques que, mitjançant la interpretació, van transitar de víctimes a supervivents de les violències masclistes, sanant les seves ferides.

✿ PER QUÈ ÉS TAN IMPORTANT AQUEST CONTE? ✿

La mutilació genital femenina (MGF) és una de les violacions dels drets de les dones i les nenes més extremes que persisteixen en el món, una forma de control sobre elles que pretén mantenir-les en el lloc que el patriarcat els assigna.

Segons l'Organització Mundial de la Salut, la MGF es defineix com a totes aquelles pràctiques que impliquen l'extirpació total o parcial dels genitals externs femenins o altres lesions als òrgans genitals, per motius no terapèutics. Aquestes pràctiques tenen profundes conseqüències perjudicials, tant físiques com emocionals, en totes les etapes de la vida de les dones i les nenes que les sofreixen: hemorràgies, infeccions, relacions sexuals doloroses i/o dificultat per al plaer sexual, fins i tot risc de mort en les complicacions en el part.

Actualment, en el món hi ha uns 230 milions de nenes i dones vives que han patit la MGF al voltant de 30 països, dels quals 22 se situen en el continent africà, Orient Mitjà i algunes zones d'Àsia. No són només una xifra, són persones, vides i històries reals. Són 230 milions de realitats que mostren el sofriment que provoca aquesta pràctica, que cada vegada més dones i governs s'esforcen a abolir.

És un fenomen global prohibit en 44 països. No obstant això, es continua practicant en la clandestinitat o mitjançant la MGF transfronterera, un tipus de pràctica que consisteix a traslladar les nenes que viuen en un país on la tradició està prohibida a un altre, on és il·legal. El fet que amb les migracions la MGF s'hagi expandit a altres indrets com els EUA, Canadà, Europa, Nova Zelanda... demostra l'escàs grau de coneixement d'aquesta problemàtica en aquesta societat globalitzada.

El Conveni d'Istanbul (o Conveni del Consell d'Europa sobre Prevenció i Lluita contra la Violència contra les Dones i la Violència Domèstica) va entrar en vigor l'1 d'agost del 2014, ja ratificat per Espanya. És el primer instrument de caràcter vinculant en l'àmbit europeu en matèria de violència contra la dona, i el tractat internacional de major abast per a fer-li front. Estableix la tolerància zero respecte a la violència contra la dona, contemplant totes les seves formes com a delicte, forma de discriminació i violació dels drets humans, incloent-hi la MGF, i considerant responsables

als estats si no responen adequadament, la qual cosa obliga el nostre govern a conèixer i abordar de manera integral aquesta problemàtica.

VALEROSSES és una història que ens mostra el valor d'una dona que va creure que les coses podien ser diferents i de com va atrevir-se a impedir que la seva filla fos mutilada. Ens mostra la cerca del seu propi camí. La seva generositat a l'hora de compartir el seu aprenentatge vital i contribuir amb això a la transformació de tantes vides.

Asha Ismail relata la seva vivència de la mutilació genital femenina per a erradicar-la i, com a través de la seva valentia, va sumant a aquesta lluita la de totes les dones que es creuen a la seva vida, des que va impedir que la seva filla Hayat fos mutilada. La seva història és, en realitat, la de milions de dones i nenes.

Nombroses dones activistes i valeroses, sumant esforços des de diferents latituds, han aconseguit visibilitzar aquesta violació de drets humans i han promogut canvis per evitar que es continuï produint. El 6 de febrer és reconegut com el Dia Internacional de Tolerància O amb la Mutilació Genital Femenina. Però, encara, queda molt camí per recórrer i per això aquest conte pretén convidar-nos des de l'empatia i la sororitat a caminar al costat de l'Asha i centenars de dones a tot el món cap a l'erradicació de la MGF.

Amb el benefici que obtinguem de la venda del conte **VALEROSSES** recolzarem econòmicament a *Save a Girl, Save a Generation* perquè segueixin el seu camí pedagògic i preventiu en la seva missió per erradicar la MGF. Perquè volem que aquesta organització continuï protegint més generacions.

GRACIAS. ESKERRIK ASKO. GRÀCIES. GRAZAS

A

Abel Porter
Addy Ortega Shulman
Aida
Aina
Aitor Basauri
Alicia Suils
Alina Kunz
Alvaro
Amaia Iguaran
Amaia Larrinaga
Ana Coscujuela
Ana González Bringas
Ana López
Ana Peralta
Anais
Anna
Ana Maria Estop
Ballarin
Anna M Porté
Anabel Consejo
Andrea Meana Vela
Àngels Belloch Aguilar
Àngels Palau
Antía Borge
Arantxa Abos
Arantxa Pereda
Goenaga
Argiñe
Assumpsió Perna
Aurèlia Llornes
Aurora
Aurora L'emboscada

B

Bea
Bea Medrano Asenjo

C

Carla
Carlos Askunze
Carme Arathea
Carme Passolas
Carmen y Kala Galbete
Carmen Fernández de Juana

Carmen Porté
Carmen Rami
Carmen Visen
Carmina Ferreres
Celia Alarcón
Celia Flores
Centro Abayomi
Psicología y Formación
Charo Bayon
Clara Marco Oscar
Clara + Paula
Clara Ruiz Holguín
Colegio Oficial de Enfermería de Sevilla
Concha Maestro
Conchita
Conxita
Cristina
Cristina Alba
Cristina García
Cristina Peña Tirado

D

Diego y Ana
Diego Redrejo
Dolors
Dunia Paloma

E

Edurne Bengoetxea
Soroazabal
Eiden Larrazabal
Elena Borrull
Elena Estop
Elena Subirana
Elema
Elisabet Mata
Emma Ogueta
Eneko Marín
Enmaskarada
Eugenia
Eulàlia
Eulàlia Olle
Esthela Tzorín
Esther Alba
Eva M. Sánchez García
Eva Pérez Reina

F

Familia de Bercianos y Velázquez
Fina Noray
Francesc Gascó
Fuen Garrofé

G

Greta
Greta i Noah

H

Haizea Arbide Aza

I

Ibai y Greta
Eguskita
Idoia Setien Llorente
Ilia
Irai eta Aitza
Irantzu
Irati eta Haizea
Irene
Irene Rojo
Irene Somoza
Irene Lauzirika
Irene Retuerto
Isa, Afrika y Eloise
Isabel Artaza
Isabel Escribano
Isabel García
Itsaso Larrieta

J

Jalila
Jana
Jojo Alguazas
Jordi Morell i Núñez
Jorge Zamuz
José Sánchez
José Antonio Ramírez Sánchez
Jostu
Juan Ernesto Peña y Toñi Asensi

Juan Royo Abenia
Juanlu
Judit de ca la Digna
l'Estevet
Julia Moltó Linares

K

Karmele Aza
Barruetabeña
Kerala Alba
Kike Rioz

L

La Tortuga
Torregamones
Laura
Laura Rodríguez
Lautaro, Obsa,
Maria, Isabel
LBR
Leo y Enara Trincado
Pérez-Arrospide
Leire Arano
Leire Narbaiza
Leire Pascual Basauri
Lidia Glez Fdez
Lluc, Juanan i Roser
Lorea eta Sustrai
Luca & Lucía
Lucía
Lucila Cecchi
Luis Arbide
Luis y Oli de Llera
Luis Roman
Menéndez
Lurdes Carro
Lola Sanchis Manzano

M

Macarena
Maider
Maite Martí
Majo Canet
Make y Nerea
Manuel Pérez Escribano
Manuela Pérez

Mari Gutiérrez
Mari José Romero
María Ángeles Pereda
María Bejarano
María Canosa
María Elisa Cabezudo
María Fernández de Sammamed Maneiro
María José Romero
María José Vilches
María Jesús Salinas
María Marín
María Maroto
María i Emma Durban
Maruxiña
M. Ángeles Bustamante
M. Carmen Buil
M. Carmen Menal
M. Teresa Vigo
Marian Arbide
Marian González
Marianela e Sabela
Maribel Abad
Maribel Feliz
Maribel Holguín Avecilla
Marije
Marina Barredo
Marina Font Catalá
Margarita Joaniquet
Marta
Martina y
Carlota Jeatsa Ávila
Matilde Perera
Mayte Fornes
Mercè Burrel
Milagros Sánchez
Moni y Alex Moens
Domínguez

Mónica Miguez Ricón
Montse Español
Montse Nogué
Montserrat
Montserrat Cervera
Rodón
Montserrat Fiol Santaló
Montserrat Joaniquet

N

Naialba
Naiara Agorria y Vega
Nanuca
Nerea Basauri
Nerea Oiaso
Neus Marimon
Noemí Morral
Nolasc Ramis
Nora Ecenarro
Nuria Martínez
Núria
Núria Noc
Nusi

O

Olatz, Ixone eta Eihar
Olatzi
Olivia y Jorge
Óscar y Dafne Olivares
Martín

P

Pablo Sánchez
Pailary y Usiel
Palma
Paloma Oltra del Cerro

Paula Clar Martí
Pedro Molina Cañete
Pepe Sosa
Piedad Rodríguez
Pilar
Pilar Amat
Pilar Ibáñez
Pilar Pons Barro
Pilar Orenes
Possible Lab
Puerto González

R

Rafael Garrido Cortés
Rakelita
Raquel Burgos Plaza
Raquel García Terán
Raquel Rapado
Segurado
Renata F.
Rosalía Gascón

S

Sálvora e Xan
Sandra Díaz
Sandra Martínez
Moreno
Sandra y Jorge
Sara Giol
Sara LD
Sarini
Sheila/Pepe
Silvia Ferrandis
Silvia Garai
Silvia Peña García
Simone Riddle
Sofía Bellón Yáñez
Sonia Cuesta

Calcerrada
Sonse Cahuni
Spideralex

T

Tamy4K
Teresa Castro Comics
Teresa Donés
Teresa Muñecas
Teresa Puyol
Toni Vila

U

Úrsula

V

Vanessa Álvarez
González
Violeta Assiego Cruz
Virginia
Virginia Enebral
VividaZoe

X

Xexu

Y

Yolanda Barco
Yuma

Z

Zae Andres
Zuzel Rodríguez

@

@revolucionarsecuento
@sarafilgamarConstanta

Asociación MÁS MUJERES
www.masmujeres.org

Facebook:
Colección Valientas – Más Mujeres

El conte il·lustrat VALEROSSES ens mostra, mitjançant una història real, que és possible assolir canvis i impedir injustícies. Ens empeny a posar-nos drets i a cridar: Ni una més! Ens impulsa a defensar la integritat física i emocional de totes les nenes i dones del món i a erradicar la MGF.

Com la resta de contes de la COLECCIÓN VALIENTAS és, en realitat, molt més que un conte. És una eina per a transformar les ments i sensibilitzar els cors, amb què pretenem implicar més gent en la construcció d'aquest altre món possible amb el qual somiem, on totes les dones visquem lliures de qualsevol forma de violència.

